

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 2, 2013 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 332.1(075.8)

К. В. Наконечна,

к. е. н., доцент кафедри інноваційної діяльності в АПК НУБіП України

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ НА РІВНІ РЕГІОНІВ

Визначено сутність поняття трансформації. Проаналізовано складові трансформаційного процесу в аграрній сфері. Охарактеризовано чинники трансформаційних процесів в аграрній сфері. Висвітлено складові трансформаційних процесів в аграрній сфері на регіональному рівні в Україні

The essence of the concept of transformation is defined. Components of the transformation process in agriculture are analyzed. Factors of transformation processes in the agricultural sector are characterized. Components of the transformation processes in the agricultural sector at the regional level in Ukraine are revealed.

Ключові слова: трансформація, аграрна сфера, регіон, чинники трансформаційних процесів.

Keywords: transformation, agricultural sphere, region, factors, transformation processes.

Насьогодні зростає увага вчених-економістів та практиків до регіонального аспекту трансформацій, що здійснюються в аграрній сфері економіки. Зростання вимог до регіонального розвитку є характерною рисою аграрних реформ у багатьох країн. Посилення зв'язку аграрного виробництва з розвитком сільських територій виступає важливою складовою європейської моделі, на яку орієнтуються країни Східної Європи які мають перспективи інтеграції вступу до Європейського союзу. Водночас, ці питання вивчені ще недостатньо і вимагають подальшого дослідження.

Поняття трансформація (лат. transformatio) перекладається як перетворення, перевтілення, зміна виду, форми, властивостей. З позицій впливу на зміни структури господарства трансформація – це процес заміни ознак одного господарського порядку подібними ознаками іншого порядку, наслідком чого є перетворення економічної системи в цілому.

Трансформація, як закономірність розвитку економічних систем, пов'язана із такою формою їх перевтілення, як еволюція (лат. evolutio – розгортання) – процес змін, розвитку; одна із форм руху, розвитку у природі та суспільстві. Зона означає безперервні, поступові кількісні зміни, на відміну від революційних – корінних, якісних змін.

Еволюція є необхідною формою, об'єктивним інструментом, за допомогою якого нагромаджуються зміни, що виявляються вже у трансформаційних процесах. Суб'єктивним інструментом, свідомо створеним суспільством, певними політичними силами, який сприяє, або навпаки – не сприяє, гальмує, еволюцію та трансформації, виступають реформи – процес корегування окремих елементів системи, у нашому випадку, виробничо-економічної системи, з метою покращення її ефективності.

Підвищення ролі регіонального розвитку у сучасних умовах зумовлюється також регіональним характером виробничої та соціальної інфраструктури. Слід зазначити, що забезпечення ефективних зрушень у структурі власності, зміна правових та організаційних форм господарювання неможливі без врахування особливостей, що мають місце в різних регіонах України. Це необхідно для оптимального розміщення виробництва певних видів продукції, напрямів та форм спеціалізації аграрних галузей та підприємств, їх розмірів, організаційної структури [4].

Вказаний чинник справляє визначальний вплив на доцільність встановлення форм кооперування різних галузей та напрямів діяльності, встановлення взаємовигідних зв'язків між підприємствами, агробізнесом різних форм власності. Актуалізується питання раціонального використання наявних економічного та природного потенціалу, розв'язання демографічних та соціальних проблем.

Адміністративно-територіальний устрій України відрізняється від існуючого в Європі. Під регіоном найчастіше мається на увазі область, як основна ланка адміністративно-територіального поділу та регулювання економічних процесів. Водночас, існує підхід, згідно з яким регіони розглядаються у сенсі економічних районів. Для кожного регіону склалась і діє відповідна територіально-виробнича та соціально-поселенська система, в той же час спостерігаються істотні відмінності в їхній структурі.

За міжнародними стандартами, для забезпечення стійкого економічного зростання, соціально-економічний розрив у рівнях розвитку регіонів не повинен перевищувати 20,0 %. В Україні він є значно більшим – від 30,0 % до 45,0 %. Аналізуючи комплекс абсолютних та відносних показників рівня життя, соціальної забезпеченості, демографічної ситуації доводиться про те, що в Україні існують територіальні диспропорції, міжрегіональна поляризація, у т. ч. в аграрній сфері.

Пріоритетами розвитку аграрного виробництва адміністративних областей повинні стати:

- науково обгрунтована аграрна економічна політика, використовуючи ефективну систему економічних важелів та важелів державного регулювання;
- формування сучасної матеріально-технічної бази харчової і переробної промисловості, сільського господарства, виробничої і соціальної інфраструктури, сільських територій;
- структурні перетворення виробництва з урахуванням вимог та переваг капіталізації та корпоративізації аграрних галузей, специфічних регіонального природно-ресурсного потенціалу і транспортно-економічних зв'язків;
- прискорений розвиток продуктивних спеціалізованих підкомплексів (буякоцукрового, зернопродуктового, картоплепродуктового, плодовоовочевого, олієжирового, м'ясо- і молокопромислового, виноградарсько-виноробного та ін.), інфраструктурних підрозділів агропромислового виробництва;
- екологізація харчової і переробної промисловості та обслуговуючих підрозділів сільського господарства, з урахуванням особливостей екологічної ситуації у тій чи іншій області;
- забезпечення відтворення, раціонального використання природного ресурсного потенціалу та охорони навколишнього середовища;
- формування інноваційного типу розвитку аграрної сфери;
- удосконалення регіональної спеціалізації агропромислового виробництва;
- скорочення втрат сировини на всіх стадіях виробництва кінцевої продукції.

Одним із основних напрямів регіональних трансформацій аграрної сфери країни повинна стати оптимізація їх галузевої, функціональної і територіальної структур. Для їх формування слід розвиток виробництва засобів виробництва для харчової і переробної промисловості, сільського господарства, інфраструктурних підрозділів. Важливим заходом є розробка регіональних науково-технічних програм розвитку, що забезпечать програмування, організацію управління і функціонування.

Особливого значення набуває визначення оптимальної структури форм власності і господарювання шляхом реструктуризації, кооперації, корпоративізації у різних галузях. В усіх галузях аграрної сфери мають широко розвиватися різні форми власності: державні підприємства, акціонерні товариства, компанії, орендні колективи, приватні підприємства, агрохолдинги та ін.

Трансформації аграрної сфери передбачають створення спільних підприємств із зарубіжними компаніями у прикордонних областях в першу чергу, що сприяє виходу вітчизняних товаровиробників на світовий продовольчий ринок. Держава повинна здійснювати контроль за цінами на найважливіші види продовольчих товарів – на хліб та хлібобулочні вироби, м'ясо-молочні продукти, цукор. Водночас вільне ціноутворення повинне поширюватись на частину

продовольчих товарів, виробництво яких задовольняє попит.

Особливістю трансформації структури виробничого потенціалу переробної промисловості країни і її регіонів є формування різноманітної структури підприємств - створення системи великих, середніх та малих підприємств, причому частка останніх повинна становити не менше половини у загальній їх кількості, що сприятиме зниженню витрат на її виробництво, підвищенню її якості та відповідності до вимог світового ринку.

Сучасна галузева структура аграрної сфери економіки країни і більшість її регіонів недосконала і характеризується невідповідністю в розвитку сировинної і переробної сфер, їх інфраструктурного забезпечення. Як свідчить практика, загальною нестача сировини і продукції, є наслідком недостатніх інвестицій у ресурсомісткі технології і породжує загальну нестабільність виробництва. Розподіл коштів на розвиток виробництва продовольчих товарів і залишається вкрай нерівномірним. Основним напрямом змін аграрної сфери економіки країни і її регіонів є зростаюча роль сільського господарства при стабілізації (переробна сфера) або відносному зростанню інших сфер (інфраструктури).

Роль і місце трансформації переробної ланки аграрної сфери повинні відповідати значенню харчової промисловості у життєдіяльних функціях людини. Оптимальний рівень переробної сфери в структурі економіки аграрного розвитку становить 45-50% від загальної вартості її продукції. Серед заходів, що сприяють досягненню цього рівня, велику роль відіграють раціоналізація територіальних пропорцій розміщення переробних галузей з підвищенням соціально-економічної та екологічної ефективності виробництва. Усунення диспропорцій між сировинною базою і виробничими потужностями її переробки дозволяє отримати із переробленої сировини на 30-40% більше кінцевої продукції. Першочерговий розвиток повинні отримати галузі, що забезпечують формування продовольчого фонду країни.

Визначення основних напрямів трансформації аграрної сфери країни та її регіональних підрозділів ґрунтується на соціально-економічних та науково-практичних розробках і передбачає:

- структурні зміни у використанні природно-ресурсного потенціалу з урахуванням відмінностей природних умов регіонів, спеціалізації, сільськогосподарського виробництва та його розміщення;
- модернізацію регіональної, галузевої та виробничої систем аграрного виробництва;
- інноваційно-інвестиційне переоснащення аграрної сфери та її регіональних підрозділів, що сприятиме комплексній і цілеспрямованій зміні матеріальної та виробничо-технологічної структури, організаційно-господарської і регіональної структури виробництва;
- спрямування інвестицій у пріоритетні програми стратегічної ефективності та їх вплив на структуру аграрної сфери усіх територіальних рівнів;
- вдосконалення фінансово-кредитних відносин на основі системи гнучкого державного регулювання через пільгове оподаткування і кредитування для забезпечення необхідних обсягів виробництва сільськогосподарської продукції;
- використання досягнень науково-технічного прогресу та впровадження інновацій у модернізацію матеріально-технічної бази в усіх сферах, галузях, виробництвах, на підприємствах з сучасним технологічним рівнем;
- запровадження мало- та безвідходних технологій, біологічних засобів захисту рослин, підвищення ефективності використання ресурсів, комплексної переробки сировини, створення механізму захисту і оздоровлення екологічного середовища, введення екологічно безпечного (органічного) виробництва, розробку та орієнтацію на технологічні параметри використання навколишнього середовища, а також формування біосферосумісних матеріально-технічних засобів виробництва.

Основним напрямом розвитку сільського господарства як основної сфери має стати комплекс заходів подолання кризових ресурсних та екологічних явищ. Завдання трансформації - припинити деградацію продуктивних сил, поступово нарощувати виробництво товарної, у т. ч. експортної продукції - м'яса, молока, льону цукру, картоплі, олій, ягід, овочів, фруктів.

Позитивними трансформаціями сільського господарства є розвиток м'ясо-молочного скотарства, птахівництва, оптимізація структури галузей рослинництва і тваринництва, створення необхідної бази для впровадження ресурсозберігаючих технологій і відповідної системи машин, забезпечення державної підтримки соціальної сфери сільських територій

Дослідження сільських територій доводить, що найбільш вражаюче процеси занепаду та репресивності проявляються на Чернігівщині, Херсонщині, Миколаївщині, у Криму, Сумщині, Полтавщині, Харківщині. Отже, соціальні аспекти трансформації аграрних регіонів є одними із пріоритетних напрямів поглиблення ринкових відносин. Основою її відродження є насамперед розвиток аграрного виробництва, сільського туризму, інших видів діяльності, що здатні забезпечити фінансову базу для соціальних перетворень та досягнення сучасних стандартів життя. Для цього необхідне заохочення підприємництва в аграрних регіонах, його кредитна підтримка, створення умов для самореалізації населення за місцем проживання.

Важливим у процесі трансформації є подолання дезінтеграційних явищ та зменшення диференціації у рівні розвитку регіонів, що не сприяє структурне вдосконалення єдиного продовольчого ринку. Протягом багатьох десятиліть реформування виробничої структури аграрної сфери економіки було спрямоване на збільшення обсягів виробництва аграрної продукції за рахунок додаткового залучення ресурсів. При цьому ігнорувалась потреба переходу на інтенсивний, інноваційний тип розвитку.

Домінування концепції про здатність дрібнотоварного сектора повністю забезпечити потреби населення у продовольстві сприяло руйнуванню великих сільськогосподарських підприємств. Практика доводить, що домінування однієї форми власності деструктивно впливає на аграрну сферу.

Деякі економісти вважають суперечку про переваги великого чи дрібного виробництва, у принципі, безпредметною. Адже як великий, так і малий бізнес має свої ефекти і недоліки. Оптимальні обсяги виробництва мають визначатись на основі досягнення мінімального рівня витрат на одиницю продукції при максимальному обсязі її випуску.

На сучасному етапі відсутня єдність у поглядах на моделі трансформації аграрної економіки. На наш погляд, найбільш оптимальною є позиція щодо переваг такого шляху зростання аграрного виробництва, який передбачає функціонування багатокладної економіки на основі домінування великотоварного виробництва в поєднанні з процесами кооперації та інтеграції з дрібними виробниками [6].

Варто зазначити, що вибір форм господарювання та способів управління у процесі трансформації потребує ретельної оцінки багатьох альтернативних варіантів щодо їх ефективності. Такий підхід є необхідним як для визначення оптимальних напрямів спеціалізації в рослинництві і тваринництві, так і для визначення розмірів господарств, відносин власності, структури виробничих та управлінських підрозділів, форм взаємодії між господарствами різних напрямів діяльності, їх інвестування та модернізації.

Структура аграрної економіки характеризується різноманітними формами господарювання. Найважливішими з них є сільськогосподарські кооперативи, акціонерні товариства, селянські (фермерські) господарства, господарства населення, державні підприємства. Тобто, склалася багатокладна економіка, елементи якої характеризуються специфічними соціально-економічними відносинами. Різноманітність організаційних форм сільськогосподарських підприємств, що виникли в пореформенний період, не виключає їхньої однорідності за змістом соціально-економічних відносин. Новоутворені об'єднання, по суті, зберігають старий зміст. Їх особливістю є поєднання ринкових основ господарювання зі збереженням відчуженості працівників від процесу управління та господарювання.

Негативні трансформації аграрного виробництва, що спостерігаються насамперед, зумовлені необґрунтованим адміністративним реформуванням у минулому. Невиправдане розмежування власників засобів виробництва, власників майнових прав та колективу працівників викликало суперечність в економічних інтересах та не сприяло економічній зацікавленості трудових колективів у досягненні вищих результатів діяльності. Недосконалі нормативно-правової база, ринкові інститути дають змогу фінансовим інвесторам привласнювати продукцію та доходи від неї, змушує селян бути найманцями у своєму ж господарстві. Таким чином, дієві ринкові економічні стимули, що забезпечували б достатній рівень продуктивності праці є вкрай недостатніми.

Як свідчить практика, функціонування галузей або підприємств визначається не лише тією чи іншою формою власності, але й технологічними та технічними особливостями умов діяльності певних галузей та макроекономічними чинниками їх функціонування [1-5]. У східному регіонах та південному Україні історично склалися всі умови, в яких більші перспективи має велике виробництво, доходність яких визначається великим землеволодінням, інвестиції та інновації [7].

Негативним наслідком трансформації є зниження споживання населенням регіонального виробництва. Поряд з цим, замкнутість регіональних ринків зумовлює зниження рівня товарності в регіональних продуктових комплексах, що сприяє зростання ролі господарств населення у самозабезпеченні продуктами харчування. Частина власної продукції особистих господарств реалізується на ринку. Найбільш швидко зростає частка особистих господарств у виробництві трудовісної продукції (овочів, молока, м'яса). Занепад матеріально-технічної бази більшості господарств, структура попиту сучасного споживчого ринку унеможливають створення крупного виробництва такої продукції за короткої строк.

Відзначимо, що для ефективної діяльності особистих господарств необхідні засоби виробництва, що на даний час недоступні. Обробіток земельних ділянок, транспортування продукції, забезпечення молоддю великої рогатої худоби, зооветеринарне обслуговування здійснюється за допомогою сільськогосподарських підприємств часто за пільговими цінами. Збільшення обсягів виробництва в особистих господарствах переважно зумовлене надмірною інтенсивністю праці самих селян. Молоде покоління не приваблює праця на селі. Як результат - молодь залишає село і аграрна сфера відчуває дефіцит кваліфікованих працівників. Цей процес посилюється внаслідок розриву у рівні оплати праці у промисловості та аграрній сфері (більш як у два рази), ліквідацією системи професійно-технічної освіти у країні.

У цілому ефективність функціонування особистих господарств визначити досить важко, через відсутність відповідної економічної статистики. Тому тенденції розвитку цього сектора аграрної сфери фахівці аналізують за допомогою вибіркового досліджень, на основі здійсненого широкого анкетування Інститутом аграрної економіки у 2000-2001 рр. у всіх областях України [5].

Дослідження виявляють значну різницю у показниках ефективності особистого і суспільного сектора по регіонах України. У малоземельних регіонах значення особистих господарств є вищим. Це пов'язано з тим, що недостатність робочих місць у суспільному господарстві спонукає селян до розширення особистого господарства. При цьому досить часто обробляють, крім присадибних ділянок, віддалені земельні площі. У результаті трудові зусилля розпоршуються і результативність особистих господарств падає.

Дослідження показують, що разом із вдосконаленням організації суспільного виробництва в аграрному секторі зазнає трансформації й сутність особистих господарств. При підвищенні рівня їх спеціалізації та технічної оснащеності, стандартизації виробництва, вони сприятимуть зростанню якості харчування сільських жителів, розширенню їх матеріальних можливостей, зростанню добробуту [5]. Достатньо обґрунтованою є позиція, згідно з якою в майбутньому частина особистих господарств збереже натуральний характер. При цьому інша частина господарств буде поєднувати задоволення сімейних потреб з продажем частини продукції через

ринкові структури, зокрема, кооперативи. Поряд з цим існуватимуть і товарні господарства, що будуть підпорядковувати свою діяльність отриманню грошового доходу від ринкової реалізації продукції.

У процесі здійснення аграрних трансформацій соціально-економічна результативність господарств населення, як і селянських (фермерських) господарств значною мірою залежить від всебічної підтримки з боку державної влади різних рівнів. Державна політика має бути комплексною і тісно пов'язаною з регіональними програмами розвитку, поєднуючи вплив на вдосконалення умов виробництва зі стимулюванням процесів кооперації дрібних господарств з іншими ланками агропромислового виробництва.

Подальші трансформації аграрного виробництва полягають у тісній взаємодії особистих селянських господарств та великих виробничих структур. Це є вагомим аргументом для розвитку між ними кооперації на договірній основі. Нерозвиненість відносин кооперації значно стримує можливості особистих господарств: знижується якість продукції через самозабезпечення молодняком ВРХ, відсутня селекційно-племінна робота, близькопорідне парування худоби, виникають складності у використанні належного насіннєвого матеріалу, високоефективних засобів захисту рослин та мінеральних добрив. Значна частина господарств нездатна самостійно реалізувати свою продукцію в умовах віддаленості від міських ринків, Руїнування заготівельної системи та монополізм.

У цьому сенсі якісних трансформаційних змін можливо досягнути за рахунок розвитку кооперативів по реалізації продукції та обслуговуючих кооперативів. Успішне функціонування особистих господарств є необхідною умовою розвитку аграрного сектора в цілому, збереження його самотутності, підтримки добробуту сільських жителів та їх соціальної захищеності.

Процеси глобалізації і трансформації сільського господарства України поставили питання щодо відповідності традиційних поглядів і ефективності регіонального управління аграрної політики сучасним тенденціям. Отже, актуальним є визначення напрямів і заходів державної аграрної політики, яка виявляється на сьогодні не завжди ефективною і не відповідає новим тенденціям у розвитку регіональної трансформації сільського господарства. Особливу актуальність розвитку нової парадигми господарювання у регіональному управлінні аграрного сектору набуває у світлі вступу України до Світової організації торгівлі.

Вчені розвинутих країн світу пропонують новий погляд на врахування трансформацій у розвитку сучасного регіонального управління аграрної сфери. Провідна роль у системі регіонального управління в цих країнах належить підтриманню рівня цін і цінової рівноваги. Досвід України засвідчує про те, що розбалансування цінового механізму призводить до руйнівних наслідків. Ціноутворення є ключовою ланкою економічного механізму господарювання. Без відповідної системи цін і механізмів їх утворення формування та функціонування ринкових відносин неможливо [2].

Кінець минулого сторіччя супроводжувався глобальними трансформаціями в економічній, науково-технічній, політичній, аграрній сферах. Глобалізація піддає випробуванню на міцність і адаптивність, традиційні моделі поведінки, спосіб життя і основи світогляду, пріоритети всіх верств населення.

Глобалізація стосується всіх аспектів соціально-економічного життя практично всіх країн світу і що цей процес об'єктивний і незворотний. Більшої актуальності набуває не стільки з'ясування можливих наслідків глобалізації для світової спільноти, скільки розробка економічної політики окремих країн в межах активної глобальної економіки.

Вплив глобальних трансформацій на національну економіку складний та суперечливий. Позитивні сторони: по-перше, це можливість брати участь у визначені режимів регулювання міжнародних економічних відносин. По-друге, скорочення витрат на здійснення зовнішньоекономічних операцій, що є важливим для підвищення цінової конкурентоспроможності українських виробників. Цим Україна виконає одну з головних умов поглиблення відносин з Європейським союзом і отримає можливість захисту інтересів та її аграрної економіки.

Збільшення інвестиційної привабливості економіки нашої країни для іноземних інвесторів за рахунок приєднання країни до загальноприйнятих у світі регуляторних норм є однією із позитивних сторін. Для України стратегічно важливою метою є стимулювання структурних трансформацій усередині країни, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності у відкритому ринковому середовищі. На сьогодні Україна недостатньо залучена до цих процесів, оскільки вона:

- А.) відстає від розвинутих держав світу у сфері інформатизації та розвитку інформаційних технологій;
- Б.) перебуває на початку формування вітчизняних ТНК, конкурентоспроможних на глобальному;
- В.) непослідовно запроваджує економічну лібералізацію;
- Г.) не координує свою зовнішньоекономічну політику іншим пострадянськими й постсоціалістичними країнами [5].

Існуючі в Україні аграрні трансформації засвідчують про те, що глобалізація призводить до зростання конкуренції у світовому масштабі, викликає поглиблення спеціалізації та поділу праці що призводить до зростання продуктивності праці та скорочення витрат. У національних виробників недостатньо ресурсів та внутрішньої мотивації застосування інновацій, що дає можливість іноземним конкурентам використовувати суперечності вітчизняного законодавства для знищення контрагентів на національному ринку.

Інтеграційні процеси позначаються на руйнації цілих галузей, таких як м'ясопереробна, молокопереробна, тютюнова промисловість. На даний час аграрний сектор не використовує свої конкурентні переваги (достатня ресурсозабезпеченість основними видами сировини, дешева робоча сила, використання вигідного гео економічного розташування тощо), оскільки офіційний сектор економіки неефективний. В той же час конкуренти України стимулюють виробництво унікальних товарів, широко застосовують запатентовані технології, всебічно залучають наукову еліту, кредитують інновації, що призводить до зниження собівартості виробництва й нових ринками збуту країн-конкурентів.

Зміни становище України на глобальному аграрному ринку можливо завдяки використанню ефективної інноваційної та зовнішньоекономічної політики. На нашу думку, головним завданням інноваційної політики держави має стати вдосконалення механізму активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, забезпечення взаємодії наукового, технічного і виробничо-ресурсного потенціалів, поширення інновацій в усіх галузях аграрної економіки [3].

Об'єктом інноваційної політики є не лише окремі державні науково-дослідні і сільськогосподарські приватні підприємства, а й також налагодженість їхніх взаємозв'язків, системність і комплексність взаємодії в процесі створення інновацій. Як засвідчує досвід західних країн, при інтенсивному освоєнні інновацій більша частка учасників інноваційного циклу перебувають у відносинах організаційно-економічної спорідненості, а отже, виникає потреба у цілеспрямованому, системному управлінні цими процесами, узгодженій взаємодії науковців та спеціалістів різних галузей знань для пошуку і розробки технологічних процесів, визначення оптимальних режимів роботи, створення устаткування.

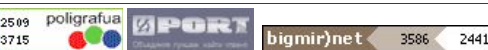
На наш погляд, на сьогоднішній день, аграрна сфера економіки України не готова до глобальної інтеграції і міжнародної конкуренції. Держава з зазначеним агроресурсним потенціалом не повинна залишатися ізольованою. Тому її пріоритетною метою має бути наближення вітчизняної аграрної економіки до рівня провідних країн світу шляхом підвищення мотивації до продуктивної праці, впровадження інноваційних процесів, покращення інвестиційного клімату, адаптації законодавства до сучасних умов господарювання, всебічної підтримки підприємництва [1].

Трансформації зовнішньоекономічних аграрних зв'язків ґрунтуються, на принципових змінах у галузевій та технологічній структурі аграрної економіки країни. Важливим є вдосконалення зовнішньоекономічного сектора України, інтеграції господарської системи у міжнародну економіку, створення розгалуженої інфраструктури. Від трансформації зовнішніх відносин залежать подальший економічний розвиток країни, ефективність і результативність підприємницької діяльності, місце України в системі світового господарства. Перспективним є створення власних трансформаційних структур по типу агропромислово-фінансових груп або агрохолдингів для набуття статусу глобально орієнтованої аграрної економіки.

Література

1. Аграрна сфера: модель сталого розвитку / В. Трегубчук, В. Прадун // Вісн. НАН України. — 2004. — № 9. — С. 8–16.
2. Аграрні реформи в Україні: теорія, історія, еволюція парадигми: Моногр. / О.О. Мороз; Вінниц. нац. техн. ун-т. — Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2003. — 234 с.
3. Алейнікова О.В. Особливості формування механізму державного регулювання аграрної галузі на сучасному етапі / О.В. Алейнікова // Інвестиції: практика та досвід. — 2011. — №10(трав.). — С. 89–93.
4. Альошина Л.С. Проблеми корпоративного управління в сучасних умовах трансформації економіки / Л.С. Альошина, Л.О. Петик // Соц.-екон. дослідж. в перехід. період. Ринк. трансформація України: пробл. та перспективи: Зб. наук. пр. — 2004. — Вип. 1. — С. 417–423.
5. Бабенко А.Г. Державне регулювання та підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору / А.Г. Бабенко // Економіка АПК. — 2008. — №5. — С. 85–88.
6. Верховод І. Структурні зрушення зайнятості населення України в контексті соціалізації сфери праці / І. Верховод // Україна: аспекти праці. — 2011. — № 2. — С. 18–25.
7. Виступ Президента України Віктора Януковича із щорічним Посланням до Верховної Ради України // Економіст. - 2011. -№4.-С. 1-3.

Стаття надійшла до редакції 11.02.2013 р.

ТОВ "ДКС Центр"